

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-uteza 13. szám
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel **minden egyes szóért**, minden közlés után 2 kr. (4 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrés 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A latin- és görög-szertartású róm. kath. tanítók I. milleniumi országos gyűlése.

Örömmel értesítjük a kath. tanító-ságot, hogy a nagyméltóságú püspöki kar f. hó 27-én Budapesten tartott konferenciáján a dr. Komlóssy Ferencz által beterjesztett programot helyeslőleg tudomásul vette s kimondotta, *hogy mi kifogásolni valót nem talál az országos kath. tanítói kongresszus megtartásában, sőt, hogy a gyűlés rendezése zavartalanul, minden további fennakadás nélkül történhessék, a püspöki kar képviseletében a további teendők megtételével Hornig Károly báró veszprémi püspök úr óméltóságát bizza meg.*

Lapunk zártakor, a fővárosi lapokból vettük e nagyfontosságú hírt. Egész röviden közöljük azt; de szinte fölöslegesnek is tartanók a hosszas elmélkedést az ügy felett. Édes hazánk ezeket számláló tanító testülete anélkül is érzi és érti ez eseménynek nagy horderejét. Régi vágya, régi óhajta nyert e rövidke hírben megvalósulást. Sőt zavar sem fogja el a miatt, hogy most már a 12-ik órában mit tegyen az *1-ső országos kath. tanítói gyűlés sikere érdekében*. Évek hosszú sorára vihető vissza e gyűlésre való előkészület, sőt mondhatjuk, nagyon is régen készülünk már az országos egyesülés tényének megvalósítására s úgy tűnik fel, mintha az isteni Gondviselés műve lenne az, hogy éppen a magyar nemzet ezredéves ünnepén törté-

nik meg az az aktus, midőn a magyar kath. néptanítás itt az ország szívében kézsorítva, vállat-vállhoz téve egységes munkára tömörül, hogy a jövőben, az új ezredévben mint egy szív, egy lélek dolgozzék e magyar haza határai között Istenért, a hazáért és királyért.

Föl magyar kath. tanítás! Fogjunk munkához. Törekvéseink eredményéhez csak egyre van szükség: *a kölcsönös szeretetre*. Ez kiemel az önzés szűk köréből, megtisztítja szívünket a személyeskedés mind ama salakjaitól, melyek útját állhatnák a testvéries viszony megteremtésének, a kath. tanítás országos egyesülésének. Ne legyen tehát közöttünk egy is, aki ma nem azért imádkozik Istenhez, hogy a nagyméltóságú magyar püspöki kar határozatából megtartandó I. országos kath. tanítói gyűlés Isten dicsőségére, hazánk javára, a kath. tanítás erkölcsi és mindenemü érdekeinek előnyére fenyesen és eredményesen sikerüljön.

Ember Károly.

Pia frausz.

(*tzky.*) Magyarország tanítói bizonyára jól megjegyzik maguknak a február 9-iki dátumot, mert e napon ígérte meg Wlassics közoktatási miniszter, hogy a népiskolák államosítását *nem akarja*, a tanítói fizetést rövid időn javítani óhajtja, a népoktatási törvényt revidialtati fogja, a tanfelügyelői személyzetet szaporítani szándékozik. — és sok más egyebet a javából — és ezen örvendetes ujságokat ma már tudják az egész országban.

A költségvetés tárgyalásánál a népoktatásügyi tételnel egymásután állottak fel a képviselők: Illyes Balint, Thaly Kálmán, Hojtsy Pál, Bánó József, Ugron Gábor, Hock János és Madarasz Imre és számosan, kik mindannyian élénk, színes képét adták a népoktatásügy mostoha állásának, valamint a tanítók rossz anyagi és társadalmi helyzetének. Követelték, hogy ne csak a tanítók, hanem a nemzeti népnevelés érdekében segítsen a tarthatatlan helyzeten a kormány és vegye fontolóra az ügy előbbre vitelét. Bánó kérte a minisztert, hogy a miniszter-tanáctól ne fogadja el a morzsákat, hanem maga határozza meg: mennyire van szükség. E felszólalásokra Wlassics közoktatási miniszter válaszolt. A miniszter kijelentette, hogy ő maga is ismeri a szomorú állapotokat és iparkodni is fog *lassan* (!), fokozatosan segíteni rajtuk. Kijelentette, hogy a tanítóképzést államivá szándékozik tenni, a népoktatási törvény revíziójával mielőbb kíván foglalkozni, valamint a tanterveket is sorba ejti.

A kath. népoktatási intézetek tehát az államot ez utóbbiban jóval megelőzték, a mennyiben a püspöki Rendszabályokat és Tanterveket revideáló bizottság legközelebb véglegesen szövegevezvén azokat, azok a püspöki kar jóváhagyásán mielőbb atesvén — átmennek az életbe és ezek között az u. n. osztatlan iskolák tantervé teljesen újalkotása a bizottságnak.

Felemlítettett a költségvetés tárgyalásánál az is a miniszternek, hogy a tanítóhiány óriási mérvet öltött. Hát ez a néptanítóra lenne még szükség. Ha ehhez még hozzávesszük a 3—4 ezer oklevél nélküli tanítót, valamint az évi 1—2 ezer halálzási és nyugdíjazási esetet: *kerek tízezer tanítóra lenne még szüksége az országnak.*

Ezért is nagyon csodálkozunk Wlassics miniszter úr kijelentésein. — hogy a tanítóhiányon a képzőintézetek államivá tételével szándékozik segíteni, nem pedig fizetés-emeléssel — annál is inkább, mert ugylátszik, egy könnyelműen tett ígéretéről van szó, mely, nemcsak hogy még nem lesz valósítható, hanem a melynek kellemetlen s magára a népoktatásügyre veszélyes következményei lehetnek.

A tanítói pályára eddig sem igen tódultak az ifjak. A tömérdek állami, megyei, társadalmi és más jobb javadalmu állások ellenében nagyon feltehető, hogy ezentúl még annyian sem fognak jelentkezni, e valójában testet-lelket ölé és méltánytalanul díjazott pályára. Az ellen-szenvet még jobban fogja növelni az a körülmény, hogy a kormány egyre-másra fogja majd bocsatani a *rendeleteket*, a melyek a tanítói pályát még jobban megnehezítik, az esetleges mellékfoglalkozástól a tanítót elvonják, a megélhetését sulyosbitják. *A tanítói pálya egy bürokratikus gép lesz, mely nem az életnek, de a nagyon is absztrakt teoriának fog élni.* Már pedig egy 300 frtos minimummal díjazott

hivatalnoktól azt követelni, hogy egész idejét, egész működését az állam céljaira fordítsa, és családja megélhetésével ne törődjék, társadalmi helyzetét hanyagolja el — furcsa és különös kívánság. Bekövetkezik majd az — hogy a sok közül csak egyet is felemlítsünk — a mi az iskolamulasztásokkal történt, hogy a szigorú rendeletek csak papíroson lesznek meg s a népoktatásügy csak még sem fog gőzerővel előrehaladni *mindaddig, míg első principiumként a néptanítók fizetését fel nem emelik.*

Ugy látszik, hogy ezeknek az állapotoknak akarja a miniszter abbéli nyilatkozatával, hogy a tanfelügyelőket megkészszerzi, elejét venni. De e kijelentéssel csak olajat öntött a tűzre, reményeket, vágyakat keltett fel a szivekben, hogy ezentúl minden századik tanító tanfelügyelő vagy igazgatóvá lesz.

Egy cikk keretében nem sorolhatók fel mindama gyöngy-ígéreték, melyeket legközelebb a napilapokban a költségvetés tárgyalásánál, valamint Wlassics közoktatási miniszter úr ő kegyelmessége programbeszédében olvastunk. Hanem annyit mondhatunk, hogy a miniszterben sok jóakaratot látunk, s szeretnők hinni, hogy a tanítókat illető ígéreteinek érvényt fog majd szerezni, mert a tanítósnágnak csakis akkor lesz azokból haszna. Különösen üdvösnek tartanók, ha a miniszter a felekezeti iskolai tanítók fizetésének 400 frtra való kiegészítésére vonatkozó 1893. XXVI. tcz. 16. §-át olyképen módosíttatná, hogy annak a felekezeti jogkört mélyen bántó intézkedése törültetvén, a felekezeteknek az állami segély igénybe vételét ez által lehetővé tenné.

A népnevelés intenzívebbé tételét mindenki kívánja. Kívánjuk pedig azért, mert a nemzet létérdeke, fejlődése, gyarapodása céljából szükséges, hogy még a legkisebb faluban is legyen népiskola. De azért senki sem akarhatja, hogy a hitközségek nagy áldozatokkal fentartott iskoláikat 60—200 frtnyi segély fejében az állami mindenhatóság karjaiba dobják. Mindaddig, míg ezen az állapotokon a törvényhozás nem segít, addig az állam által felajánlott 400 frt csak pusztá ígérlet s maga az állam van első sorban meggyőződve arról, hogy azt az egyházközségek kérni nem fogják, tehát az államnak nem ad nagy fejtörést a szükséges fedezetről való gondoskodás.

Van egy népoktatási törvényünk, mely 28 esztendő s a mely a régiségárba való. Van vagy kétezer miniszteri rendeletünk, a melyekben mindenre lehet preczedenst találni, a melyekkel minden bebizonyítható a tanítók kárára és van egy néptanítói karunk — nemes, intelligens tagokból álló — *a melytől mindent a világon megkövetelnek, s a melyet mindenért a világon okolnak, de a melynek érdekében nem tesznek semmit.* Jogosan megkövetelhetjük, hogy ezt a néptanítói kart üres

igéretekkel ne ámítsák. *Mondják meg neki nyíltan, hogy a milleniumi ünnepségekre kiadott milliók miatt a fizetés emelése hosszú időkre nem vihető keresztül.* De rendezzék a kántortanítók nyugdíjgyét, mely a 12 milliós tökének dacára égbekiáltó módon *rendeztetett* legutóbb; *adjon az állam a felekezeteknek anyagi támogatást*, t. i. azoknak, a kik bebizonyítják, hogy az ő községükben oly szegény a nép, hogy mindennapi kenyérüket nem tudják megkeresni. És azután mondják meg: *Uraim! ennyit megtehetünk, de többet nem.*

Az őszinte jóakarát mindig lecsillapítja az elégtelenséget, s a néptanítói kar akkor bizonyára kedvvel, ambícióval folytatja munkásságát, és ha a tanfelügyelői állás elnyerése nem is kecsegtetné, vigasztalást találhatna a jövőben, hogy legalább *agg napjairól kellően gondoskodva van.*

Ez lett volna a természetes felelet a képviselők beszédére, s mert nem ez volt, minden csak üres ígéret, pia frausz, hiú ködkép, a mit feleletkép a miniszter a tanítók elé rajzolt, a mely egy pillanatra az ideális elmékben megtisztította felhőktől a szemhatárt, de a melyet nem tartunk elegendőnek annál is inkább, mert a miniszterről oly véleményben vagyunk, hogy komolyan veszi szavait és ambíciója teljes eréllyel dolgozni a magyar oktatás felvirágoztatásán.

A millenium alkalmából a népiskolákban tartandó iskolai ünnepségnek tervezete.

Az eger-főgyűlésmegyei r. kath. tanító-egyesület képviselői közgyűlésén felolvasta Kelemen Lajos.

(Vége.)

I. Hálaadó istentisztelet.

Reggel fél 8 órakor ünnepélyes szent mise. A gyermekek kellő időben összegyűlnek az iskolában. A fiúk mindnyájan ünnepiesen öltözködnek s mindegyiknek válláról csokorra kötött hosszú nemzeti színű szalag lóg le. A leányok fejükön akár élő-, akár csinált virágból készített koszorút viselnek, s szintén nemzeti színű szalagból kötött csokort tűznek vállukra. Igen olesó, alig pár krajczár árú dísz s mégis nemcsak nagyon megfelel az alkalomnak, de nagyobb tömegben rendkívül impozáns, emelők. Második harangszó után a gyermekek sorba állnak, s nemzeti zászló alatt vonulnak a templomba.

A szent mise Te Deummal kezdődik, melyet a gyermekek énekelnek.

A szent mise után a gyermekek a tanító kíséretében, ismét zászló alatt, az iskolába vonulnak az ünnepség megtarthatása céljából.

II. A tulajdonképeni iskolai ünnepség.

Az ünnepségre meghívandók a község előjárói és érdemesebb lakói s a szülők. Minden-

esetre elsősorban a plébános, iskolaszéki elnök, jegyző és a bíró, úgyszintén az iskolaszéki tagok is.

Az ünnepség Miatyánk és Üdvözlét elimádozásával veszi kezdetét.

1. A gyermekek állva eléneklik a Himnusz (»Isten áldd meg a magyart«) két versét.

2. A plébános igen rövid, de lelkes beszéddel elmondja az ünnepség czélját, okát, s pár szóval válaszolja annak magasztos voltát és nagyszerűségét; buzdítja a gyermekeket s a jelenlevőket, hogy lelkesedéssel és szeretettel vegyenek részt abban a nagy ünnepségben, melyet most az egész magyar nemzet tart.

3. Egy gyermek elszavalja Inczedy Lászlónak a milleniumra írt »Ezer év« cz. költeményét.

4. Értekezés a honfoglalásról s a magyar nemzet ezeréves életéről. Felolvassa a tanító. Az egész értekezés egy félóraig tarthat és semmivel sem tovább, s eposz-szerűleg, inkább szónoki, mint elbeszélő hangon, inkább lelkesítő, mint oktató modorban legyen írva, lehetőleg tartózkodva minden terjengősségtől és száraz tanítástól.

5. Két gyermek: egy fiú és egy leány kimegy az asztal elé, s a leány a megkoszorúzott térképhez lépven, bekeríti az országot s a következőket mondja: »Ez itt ezer éves országunknak, a mi szeretett hazánknak térképe. Északon, keleten és délkeleten a Kárpátoknak felhők közé nyuló bérézei, délen és nyugaton a Duna, Száva, Dráva es Adria hullámai képezik határát. A Kárpátok legnagyobb tömegei a Tátra, Fátra és Mátra. Az ország négy legnagyobb folyóvize a Duna, Tisza, Dráva, Száva. Két legnagyobb tava a Balaton és Fertő. Nagy rónái: a Nagy- és Kis magyar Alföld. Hegyeiben érczet, só, kőszén rejti. Erdői vadakban, vizei halakban gazdagok. Rónái dúsan termik a buzakalászt s mindazt, ami az embert táplálja. Hegyein nemes bort szűnek és édes gyümölcs érik. Az ország fővárosa, drága hazánknak szive: Budapest, mely a legvirágzóbb iparnak, kereskedésnek, tudománynak és művészetnek hazája. E gazdag, szép országot Árpád szerezte nekünk ezer év előtt. Árpád a magyarokat a Vereczkei szoroson keresztül vezette be a hazába. Munkácsnál pihentek meg. Alpár mezején Árpád legyőzte Zalan bolgár fejedelmet és népét. Pusztaszeren tartotta az első országgyűlést.« Mindezeket a tanuló egyszersmind mutatja is a térképen. Ezután a fiú elszavalja Lévay Mihály »Hazám« cz. költeményét.

6. A gyermekek eléneklik a »Tied vagyok, tied hazám« kezdetű Honfidalt. (Zsaskovszky énekkáté II. füzet 26, lap.)

7. Két gyermek, egy fiú és egy leány, nemek szerint külön választott iskolákban két fiú vagy két leány kiáll az asztal elé, s a leány elmondja Árpádot s ezzel kapcsolatban a honfoglalást úgy, mint az iskolai tankönyvből tanulták. Nyomban utána a fiú elszavalja

Bartók Lajos »Munkács« cz. verset, mely a honfoglalást enekli meg.

8. Ujra kiáll egy fiú és egy leány. A leány elmondja a történelemből Szent Istvánt. Utána a fiú elszavalja Földváry Istvan »Szent István« cz. költeményét. Majd a leány elszavalja Vazel Ferencz »Imre hercege« cz. versét.

9. A gyermekek felállva eléneklik a Szent Istvánról szóló »Ah hol vagy magyarok« kezdetű egyházi éneket.

10. Három gyermek elszavalja Vida József »Tatarjárás« cz. költeményét. A történelem felelése itt elmarad. Azért szaval három gyermek, mert a költemény 3 részből áll. Egynek sok is volna az egész vers, s három által szavalva érdekesebb is.

11. Másik két gyermek közül a fiú elmondja a történelemből Nagy Lajost, a leány elszavalja Dömény József »Királyi tette« cz. költeményét, mely Nagy Lajos azon nemes tettét énekli meg, midőn Szeredayt a vízből kihúzta.

12. Egy leány elmondja Hunyady Janost, egy fiú elszavalja Czuczor Gergely »Hunyadi« cz. versét. (Ki áll amott a szírttetőn?)

13. A gyermekek eléneklik az »Isten aldj meg a magyart« kezdetű dalt. (Össze nem tevesztendő a Hinnuszszal! Lásd Zsaskovszky »Kis lantos« II. f. 3. lap.)

14. A mohácsi vesz felelése s Kuthien »A látnok« cz. versecskéjének szavalása, mely II. Lajosról szól.

15. Egy leány elmondja a magyar szabadságharc történetét, egy fiú elszavalja Tóth Kálmán »Előre!« cz. költeményét.

16. A tanító felolvassa a magyar történelem legkiválóbb alakjainak névsorát, egyszerűen megemlítve azok kimagasító tulajdonát. Ilyenképen: Árpád hazát szerzett nemzetünknek; Szent István keresztény hitre térítette a magyar nemzetet; Szent László vitéz király volt és hőles törvényeket hozott; IV. Béla újra fölépíté a tatárok által elpusztított országot; a két Forgács testvér életének áldozásával tartóztatta föl a tatárokat; midőn IV. Belát üldözték; Szent Erzébet, II. Endre leánya egész életét a szegények és betegek ápolásával töltötte; Szecsi Dezső ifju nemes öltözetet cserélt Róbert Károlylyal, midőn a király élete veszélyben forgott és hőiesen meghalt stb. Az egésznék felolvasása Árpádtól Deák Ferenczig nem tart tovább 6—7 percznél. Nyomban utána egy fiú elszavalja Tóth Kálmán »Ki volt nagyobb« cz. versét, egy leány pedig Büttner Lina hasonló cz. költeményét, mely az előbbinek travesztalása, olyképen, hogy ebben nő-alakok szerepelnek.

17. Az iskola tanulója egy jól betanult rövid, lelkes beszédet mond, melyben ígéretet tesz társai nevében, hogy a hazát szeretni fogják, hű polgárai lesznek; életökben mindig fölvirágoztatására fognak törekedni szorgalmukkal és polgári erénveikkel, s ha kell életököt, vérüket fogják feláldozni érte. Végül kéri

Istent, hogy aldj meg hazánkat, védelmezze külső, belső veszedelmektől s tartsa meg és tegye nagygya, dicsővé a jövő ezer évben.

18. A plébános néhány lelkesítő szót intez a gyermekekhez.

19. A gyermekek s jelenlevők felállnak s a gyermekek eléneklik a »Szózat« két versét. Ima és az ünnepség véget ért.

Mielőtt az ünnepség harmadik részére átternek a következőket jegyzem meg:

A magyarok történelmét s általában a reáliákat ez idő szerint vagy olvasókönyv alapján, vagy apró reál-tankönyvek alapján tanítják népiskoláinkban. A történelmi részt az ünnepséghez nem szolgáltatja egyik sem. Az olvasókönyv olvasmányai erre nagyon bőveek s már természetüknél fogva sem alkalmasak. Az osztatlan iskolákban sok helyütt használt dióhéjas történelmek meg nagyon szűkek és szárazak. Legalkalmasabbnak mutatkozik erre Vargyas történelme, melyet az egri elemi iskolákban is használnak. Az ára csupán 28 kr., tehát beszerezheti magának minden tanító.

III. Kirándulás.

Az iskolai ünnepség körülbelül 12 óra körül ér véget. A gyermekek innen egyenesen a kirándulás helyére mennek a tanító, illetőleg tanítók vezetése alatt. Négyesével sorjába állnak: elül a legnagyobb gyermek nemzeti zászlót visz, ha kettő van, még impozansabb a menet. Induló-tempóban dalolják az »Insurgensek indulóját« (»Szittyá vitézek a harcziadalma«), amelyre igen jól lehet lépni. (Zsaskovszky »Kis lantos« I. f. 49. l.) A kirándulás helyén ebéd várja őket, amelyet két-három asszony (szülő) kívül már elkészített. Evőszközöt minden gyermek előtte való nap visz magával az ebédfőző asszonyok valamelyikének házához.

A költség beszerzésére négy mód van. Vagy az iskola pénztárából, vagy a községi pénztárból kérelmezhető, vagy a gyermekek maguk hozzanak megfelelő összeget, vagy vegre gyűjtés által hozható össze a kívánt pénz.

Eves után a gyermekek szabadon játszanak. Mintegy másfél óra múlva versenyfutás, versenyugrás és súlydobás rendezendő, melyben csak a fiúk vesznek részt. A versenydíj lehet valami díszkötésű könyv, a Szent-István-Társulat *milleniumi ifjusági irataiból*: Megrendelhetők a könyvek a Társulat ügynökségénél *Budapestben, Királyi Pál-utca 13. sz.* A leányok között e közben egy, vagy két díszkötésű könyv sorsoltatik ki, olyformán, hogy a tanító valamennyinek a nevét egy-egy kis darab papírra írja s kalapból kihuzatja.

A tanító a plébánost, iskolaszéki elnököt, jegyzőt, bírót meghívja a versenyre, s ha azok megígérik, hogy kimennek, csak megjelenésük után veszi kezdetét a verseny.

5—6 óra körül ismét oly módon, mint kimentek, haza vonulnak a gyermekek.

A község közepén vagy valamely alkalmas helyen eléneklik a Hinnuszt s ezzel szétoszolván, az ünnepség véget ér.

Végül megjegyzendő, hogy ahol két vagy több tanító működik, ott egyidejűleg a két

legnagyobb terembe gyülekeznek a gyermekek, s egyikben a plébános és jegyző, másikban a kaplán, bíró és iskolaszéki elnök vannak jelen. A kirándulás azonban egyszerre történik.¹⁾

Egyesületi élet.

A »Veszprém-egyházmegyei r. kath. tanító-egyesület« központi bizottsága 1. hó 17-én tartotta felévi rendes gyűlését *Veszprém*-ben. Jelen voltak: Mélt. és főd. Dr. Palotay Ferencz egyházmegyei főtanfelügyelő, egyházi elnök, Rák János világi elnök, Würthl B. Gábor alelnök, Nagy Lajos, Gubicza Lajos, Rusznyák Ferencz jegyzők. Továbbá: Meszes Polykár, Cser József, Huber Antal, Szanyi István, Androvics István, Fekete Bertalan, Varga József, Édes János és Skrivanek József urak. Távolaradásukat igazolták: Bánffy Alajos, Stephanek János és Pálok Lajos urak. *Tárgysorozat*: 1. A múlt ülés jegyzőkönyve felolvasatván, az ülés hitelesíti; 2. világi elnök úr jelentést tett a körök jegyzőkönyvei alapján azok munkásságáról, melynek kapcsán a bizottság a következő határozatokat hozza: a) A kaposvári körben hozott Péczér Ignác-féle határozatra — a bizottsági pénztáros úr felvilágosítása után — abban állapodik meg a központ, hogy régi megállapodását fenn tartja. b) Auerbach Miklós úr (a tapolca balatonfüredi kör tagja) által 1887-ben a »Gondviselés«-be befizetett 10 frtra nézve a bizottság nem találja magát illetékesnek határozni, miután ez még az egyesület létezése előtt történt. Németh György úr díszeli tagtársnak a »Gondviselés« alapszabályai módosítására irányuló indítványára pedig kimondja a bizottság, hogy ez a nagygyűlés hatáskörébe tartozik. c) A sümegvárosi körnek Stephanek János slójd felolvasása közlésére irányuló indítványa elfogadtatott. d) Tima Lajos úrnak a »deveser somlyó-vásárhelyi körben tett indítványa fölött a bizottság napi-rendre tér, miután az országos tanítói nyugdíj-törvény revíziója magában a törvényben biztosítva van. e) A pápai körnek a levelezések portómentessége érdemében hozott határozata tudomásul vétetett, mivel nemes és humánus célú egyesületek, mint pl. az Eötvös-alap sem kaptak azt meg. f) A eszékölvi körnek több indítványa tárgyalatott. Egyik Frick György tagtárs úré, hogy t. i. a tanítók a községek költségén mehessenek a kiállításra. Ezt a jelen sanyaru anyagi viszonyok miatt a központ nem tartja kivihetőnek. A veszprémi r. kath. tanítóképző felállítására hozott határozat a központ által tudomásul vétetik. A kö-ökben felolvasott dolgozatok meg-bírálása ezentúl a bizottság tagjai által az elnökség felülbírálata mellett fog eszközöltetni. Az 1895-ik évi jegyzőkönyv 6. pontját illetőleg abban állapodott meg a bizottság, hogy korábban hozott erőshangú határozatát rektifikálja. g) A següdsdi kör választmányának be-terjesztett határozatára kimondja a központ, hogy a pályamunkák beadásának idejét január 1-ére halasztja; a szolgálati pragmatikára nézve pedig méltóságos elnök úr tudatja, hogy a közoktatási miniszter úr *nem erősítette azt meg*. Megtagadta Wlassics miniszter úr a megerősítést, miután — mint megokolt átiratában mondja — értekezve primás úr Ó exzellentiájával, utóbbi oda nyilatkozott, hogy ilyen pragmatikát az összes egyházmegyékre egyformán akar életbe léptetni. h) A veszprémi körnek a tanítók fizetésemelését illető határozatára Dr. Palotay Ferencz egyh. elnök úr tudatja, hogy megyéspüspök úr Ó méltósága tartózkodik a 400 frtra való felemelést megadni, míg a magyar püspöki kar ez érdemben ülést nem tart és határozatot nem hoz. 3. A pályabíró bizottság sajnálattal jelenti, hogy a kitűzött négy pályakérdésre csak 7 pályamunka érkezett. Ezek közül az első díjra kettő, a másodikra kettő, a harmadikra egy sem, a negyedikre három dolgozat pályázott. Pálya-

¹⁾ A tervezetben előforduló hazafias költemények föltalálhatók Babik József »Magyarok hazája« költők dalaiban« című jeles anthológiájában. Kapható szerzőnél. Eger. Lyceum.

díj csak a »Pusztulunk, veszünk, mint oldott kéve szét-hull nemzetünk« jelítés, a pálinkaivásról szóló munkának adatott ki, melynek szerzője *Rusznyák Ferencz*. A többi megkértszerezett pályadíjjal újra ki üzetik; az új vagyis negyedik pályakérdés pedig ez: »A jó tehetségű, de hanyag tanulók miként javíthatók.« 4. A »Gondviselés« című nyugdíj-intézeiről szóló jelentés tudomásul vétetett. 5. A veszprém-egyházmegyei tanítók háza ügyében kiküldött bizottság beszámol eddigi működéséről, bemutatja a kibocsátandó gyűjtő-ívet és felhívást, felolvassa az adakozók névsorát. A központ a tanítók háza ügye körül kifejtett buzgóságot megköszöni, s kéri az illetőket, hogy további intézkedésig az ügyet ezután és ügy-szeretettel és buzgósággal éleszszék, gondozzák. Több tárgy nem lévén, elnök úr az ülés 3. 1 órákor bezárja, s a tagokat Ó méltósága megyés-püspök úr vendégszerető asztalához meghívja. *Rusznyák Ferencz*, h. kéri kitanító.

VEGYESEK.

Az ezredév ünnepe az iskolában. A kultuszminiszter legközelebb ki fogja bocsátani amaz rendelkezéseit, a melyekkel a tanuló-ifjúság méltó részvételét kívánja biztosítani Magyarország ezredéves fennállásának meg-ünneplésében. A miniszter már az év elején utasi'otta szakközégeit a szükséges tervezetek előterjesztésére és a kulturtarcsa költségvetésének letárgyalása után szakkonferenciát hívott egybe, a melyen a felmerült javaslatokat a különböző iskolák viszonyainak különös tekintetbevételével behatóan megvitatta és az ünnepi tervet véglegesen meg is alapította.

A tanítók Péterffy Sándorért. Péterffy Sándor, aki most vonult nyugalomba, egész pályáján a tanügy embereiért dolgozott. Özvegyek és árvák, családapák adják a nevet, tisztelik őt. Most egy bizottság alakult a külön-féle testületek tisztikarából s a tanítókhöz lelkes felhívást küldöttek, amelyben adományokat kérnek, a Péterffy életnagyságu arcképeknek költségeire, »hadd lássa — így szól a felhívás — az utókor is Péterffy Sándornak, a tanítók jötevőjének, a tanítói közszellem s idealizmus eme inkarnációjának nemes alakját, arcvonásait.« Ezt a képet egyelőre a tanítók valamely közhelyén (A tanítók kaszinójában) helyezik ideiglenesen el s végleges helye az egykor létesülő Tanítók házában lesz. Ha a gyűjtés eredménye felesleget is eredményezne, a Péterffy neve alatt ezt a Tanítók háza alap-jához csatolják. Minden egyesület a maga kebelében gyűjt s a begyűlt összeget legkésőbb júniusig kell beküldeni Kurz Samuelhez (Buda-pest, Erzsébet tér 12.)

A vácsi egyházmegye tanító-egyesületének állandó bizottsága, melynek élén Csavolszky kanonok buzgólkodik, az egyházmegye minden tanítója által következő tételt dolgoztatja ki az ezer éves ünnepély alkalmából: »Beszéd a növendékekhez az ezer éves ünnepély alkalmával, valláserkölcsi alapon, hazaszeretetre lelkesítőleg«.

Iskolák gyámoltói. A kultuszminiszter Sabran Ponteves Eleazár hercegné, született Kálnoky Adel úrnőnek, aki a várapotai róm.

kath. leányiskolát 6000 frt költséggel megnagyob-
bitotta s azt mintaszertien felszerelte; Zalka
győri püspöknek, aki a neszélyi róm. kath.
iskolaépítés költségeihez 100 frttal, a Wiener
Union-Bankgesellschaft-nak, a mely a duna-
almási róm. kath. iskola építési költségeihez
100 forinttal és Ney Ede és társa budapesti
czégnak, a mely ugyanezen iskola építési költ-
ségeihez 200 forinttal járult: végül a tiszolczi
növevény-egyesület elnökének, aki a tiszolczi iskola
25 szegény tanulóját 200 forint értékben teli
ruhával látta el, elismerését és köszönetét fe-
jezte ki az adományokért.

Az osztálysorsjáték mint iskola-alapító.
Kántor-János-ba Szatmár-megyének egy egy-
szerü, mintegy 200 lelket számláló falucskájába
nehány nap előtt tekintélyes pénzösszeg ér-
kezett. Ezen aránylag óriási pénzösszeget
Heintze Károly Budapestről küldötte, mint
az osztálysorsjáték legutóbbi húzásán kisor-
solt 60.000 koronás nyeresémet. Nevezett falu-
nak egy 15 tagból álló társasága megbizta
ugyanis az ottani postamestert, hogy költse-
gükre sorsjegyeket vásároljon. A postamester
megrendelt egy huszadokba felosztott I. osz-
tályu egész sorsjegyet, melyekből a társaság
mindegyike atvett egyet-egyet. Egy huszadot
a postamester maga számára tartott meg, négy
huszadot pedig mint az ottani egyház gondnoka
a hitközségnek ajándékozott. A megrendelt
sorsjegy a 60.000 koronás nyeresémmel ki-
huzatott. E váratlan nagy nyeresémből a
hitközség most díszes iskolát emeltet.

Uj polgári iskola M.-Szigeten. A vallás-
és közoktatásügyi m. kir. miniszter f. év 61.908.
számu rendeletével megengedte, hogy a m.-szigeti
irgalmas nővérek igazgatása alatt álló
„Mária Valéria”-rk. nőnevelő-intézet felsőbb
osztályú polgári iskolává alakuljon át. E leirat
annál nagyobb figyelmet érdemel, mert M.-Sziget
városában már évek óta egy felsőbb állami
leányiskola is létezik, a mely szintén megfelelő
eredményvel működik, s ha most ezenkívül a
róm. kath. intézet is privilégiumot nyert, ez a
folyton fejlődő város szaporodó tanköteles gyer-
meken kívül kétségkívül a felekezeti hódításá-
nak is tekinthető. A katolikus szülők pedig
örvendhetnek, hogy leányaik nevelésére ezen-
tul kétszeres tér nyílik.

**Gazdák és kertbirtokosok mindazt, a mire
gazdaságukban és a kertben magvak és
műtrágyákból szükségük van, a legmeg-
bizhatóbb és legjobb minőségben Mauthner
Ödön budapesti magkereskedéséből (Andrássy-
út) szerezhetik be, mely ide vonatkozó ár-
jegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve meg-
küldi. — Minden rendelés még a beérkezés
napján pontosan elintéztetik.**

RÖVID HÍREK. *Tanítók tisztelgése.* Az eszter-
gomi tanítók testületileg tisztelgtek *Fehér Gyula* ple-
bánosnál, abból az alkalomból, hogy a városi költség-
vetés tárgyalása alatt feltűnő módon exponálta magát
az ő érdekükben. — *Unnepély.* A budapesti növendék-

papság magyar egyháziroldalmi iskolája t. hó 16-án
XIII Leó O Szentsége megválasztásának emlékére az
intézeti ének- és zenekar közreműködése mellett ünne-
pélyt tartott. — *A nagyméltóságú vall. és közoktatásügyi
m. kir. miniszterium az ó-vencsellői, huyajji gk. éneklész-
tanítók fizetését megfelelő államségéllyel kiegészítette
300 frtig. — Megjutalmazott tanítók* Jókai Mór ezeltől
pár évvel nagyobb alapítványt tett, hogy annak kama-
taiból az oraviczabányai választókerületben működő ta-
nítóknak közül azokat jutalmazza, a kik a magyar nyelv
tanításában kitűnő eredményt értek el. A közokt. mi-
niszter az alapítványból, most Reitzerné szül. Várady
Henriette tanítónőnek, továbbá Molnár Lajos és Glausz
Miksa tanítóknak 100 100 frtot utalványozott. — *A
Magyar Paed. Társaság* f. hó 22-én tartott ülésén *Ember
János* a tanítói nyugdíj-törvény revíziójáról felolvasást
tartott — *Öngyilkos tanító.* A tolecsvai róm. kath. hit-
község tanítója, *Pálffy György* föbbe lötte magát és meg-
halt. A szerencsétlent gyógyíthatlan betegségéből eréd
örültsége vitte e végzetes lépésre. — *Halálozás.* *Deréd*
János kiérdemült róm. kath. tanító 30 éves korában a
haldoklók szentségének ájtatos felvételével f. hó 16 án
elhunyt Sz. Péterurrodon.

Szerkesztői üzenetek.

**Többeknek. A nőszerezeti iskolák multja
és jelene cz. „Almanach” számára még mindig
beküldhetők az adatok.**

„Kath. tanító” Van. Forduljon felvilágosításért
a kerületi tanfelügyelőhöz. — **Gy. J.** Nem közöl-
hető. Mi az egyéves önkéntességi jogban, a tanítói
állás erkölcsi értékének elismerését látjuk. Cikknének
egyéb tartalma inkább politikai lapba való. — **R. S.**
Az I. évfolyamban egy teljes cikkben foglalkoztunk
az utadó kérdésével, abban megtalálhatja a szükséges
felvilágosítást. — **Sz. K. Szombathely.** Beérkezett. —
H. I. Káptalantói. Abban a tárgyban egyesületi úton
kellene mozgalmat indítani. — **K. B. Dörgöse.** A fen-
álló szokás az irányadó. — **P. J. Malmoson.** Minden
szó két krajczár. — **Sz. L. N.-Szombat** 1. Lapunk hiva-
talos lap s ez a körülmény teljesen kizárja az oly tar-
talmu cikkek közlését, a mely a legmagasabb kitün-
tetések bírálgatását tartalmazza. Abban az ügyben leg-
eredményesebben az egyesületek indíthatnának moz-
galmat 2. A miniszterhez czimzett folyamodványát
küldje be az illető intézet igazgatóságához. 3. Tessék
újbol folyamodni, hivatkozva az említett előnyökre. 4.
A segédtanítónak nem tudják be a vidéken töltött
szolgálatot; fizetés 800 frt. 4. Csak külön díjazás mel-
lett kötelezhető. — **Cs. A.** Módosításokkal közölhető. —
S. J. Német-Lipese. Nem közölhető. — **L. . . y.** Az elől-
járásnál olvassa meg az 1881. évi XXVI. t.-cz. 24.
és 25. § ait. A pénzügyi közíg. bíróságnak 1889. évi
6341. sz. a. kelt döntvénye ezeket mondja: Tanítók
fizetésére rendelt alapítványok ingó vagyona egyen-érték-
mentes. 2. A tanító községi adó fizetésére nem kötelez-
hető az 1886 évi XXII. t.-cz. 138. § a alapján. Erre
hivatkozva, felebbezze meg a kivétést a megyei köz-
igazgatási bizottsághoz, elutasítás esetében másodfoku-
lag az illetékes miniszteriumhoz. — **V. A. Tisza-Roffa.**
Kápta-e levelünket? — **Sz. J. Bussa.** Szerénységünk
sokkal nagyobb, semhogy a levelet közzétegyük. A ro-
konszenves elismerés nem is illehet minket, hanem a
Szent-István-Társulatot, hazánk e kath. egyesületét, mely
oly nagy áldozattal tartja fenn a »Népnevelő«-t. s
időről-időre mindent elkövet, hogy a lap a kath. tanügy
javára, a tanítók erkölcsi és anyagi érdekeinek előbbre
vitelére minél alkalmasabb legyen. Üdvözlét.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A megüresedett szklczi r. kath. kántortanítói ál-
lomásra f. évi márczius 24-dikére a pályázat ujra hir-

detetik. Jövedelme a „Népnevelő“ 1896. 5-ik számában részletezve található. Pótlásul megemlítem, hogy a szki-czóiak felajánlották az idei tavaszi munkát a megválasztandónak ingyen megtenni; továbbá a multkori hirdetésből kimaradt, hogy a kántortanítónak $\frac{1}{2}$ telket megillető mézszégetési joga van. Szarva-marha és sertés legeltetésért a hercegi uradalomhoz folyamodnia kell. Végre a hivektől némi kendert is kap. Okmányokkal felszerelt folyamodványok szki-czói r. kath. iskolaszékre czimezve **Báthy Gyula** alesperes-tanfelügyelőhöz küldendők Barcsnémethibe, u. p. Garam Szt.-Benedek.

Nagy-ülési kántortanítói állomás betöltésére f. évi márczius 26 dikára pályázat hirdettek. Jövedelme: 106 frt a község pénztárából a mindennapi és ismétlőiskolások tanításáért, 3 katasztrális hold szántóföld és $3\frac{1}{2}$ katasztrális hold rét és 124 $\square$ öl kerettel kataszteri tiszta jövedelem tesz 21 frt 70 krt; 21 pozsonyi mérő rozs és 21 pozsonyi mérő árpa 109 frt 20 kr. együ tes értékben. Stóla 20 frt; ostyasütésért 2 frt 52 kr.; 32 szekér fekvő fa beszállítással 18 frt 80 kr. értékben, zsellérpénzben 1 frt 80 kr.; 2 darab sertés makkoltatási joga 10 frt és 5 hold erdő és 6 hold legelő haszonélvezeti értéke 12 frt. Összesen 302 frt 2 kr. F. évi febr. 2-án lekötötték magukat a hivek, hogy a kántortanító szántóföldjeit és réteit ingyen fogják megművelni. Lakása áll 1 szoba, 1 konyha, 2 kamara, 1 istálló és pajtából. A magyar és tót nyelvi tudása szükséges. Az okmányokkal felszerelt kérvények róm. kath. iskolaszékre czimezve nt. **Martinesek János** nagy-ülési plébános úrhoz küldendők, u. p. Új-Bánya.

Ghymeskosztolányi róm. kath. kántortói állomás betöltésére f. évi márczius 23 dikára pályázat hirdettek. Jövedelme, mint tanító a község pénztárából évnegyedekinti részletekben kap 300 frtot. Mint kántor Ghymeskosztolányban 8 pozsonyi mérő rozsot 36 frt 54 kr. értékben. Névtől 47 frtot. Miscalapítványból 4 frt 60 kr. Stóla jövedelme mindkét községből 30 frt. Ostyasütésért 2 frt 52 kr. Harangozásért Ghymeskosztolányban 8 pozsonyi mérő rozsot és $\frac{1}{2}$ akó mustot = 21 frt 50 kr. összértékben. Iskola fűtésére kap 2 öl tüzfát, saját használatára k rhet gróf Forgách Károly O Excellentiájától, elődje kapott 10—12 szekér galyfát. Lakása 2 szoba, konyha, kamara és istállóból áll, van szintén házi kertje. Oklevéllel és más bizonyítványokkal felszerelt kérvénye a r. kath. Ghymeskosztolányi iskolaszékre czimezve küldendő **Báthy Gyula** helyettes alesperes-tanfelügyelő és barcsnémethi-i plébánoshoz, u. p. Garam-Szent-Benedek.

Zavadai kántortanítói állomásra pályázat márczius 10-ére hirdettek. Jövedelem: 38 p. m. róza, stóla 20 frt, községektől 6 frt, templomtól 5-53 frt, tandíj 64 frt, 7 hold föld 40 frt, tűzifa 20 frt, állami segély 101 frt = 370 frt 53 kr. Egészséges jó lakás, konyha, 2 szoba, kamara, istálló. — Okleveles tanítóra **Zavadai plébániához** tartozó **Podhrad** községben okleveles tanító, jövedelem községtől 143 frt, államtól 157 frt, pályázat márczius 10-re, egy szoba, konyha, kamara, folyamodványok intézendők **iskolaszék**hez. Tavasszal építtetik új lakás 2 szobából, kamara, istállóból.

Besztercebányai egyházmegye.

Mosóczi róm. kath. kántortanítói állomásra márczius 20-ig pályázat hirdettek. Lakáson, kerten és másfél hold földön kívül 430 frt készpénzben. Tanítási nyelv magyar-tót. Folyamodványok **Moser Tivadar** esperes-tanfelügyelőhöz Mosócza (Turóczm. posta helyben) küldendők be.

Csanádi egyházmegye.

A **temes-rékási róm. kath. iskola I. osztályára**, — f. é. márczius hó 15 határidővel — pályázat hirdettek. Fizetése: 400 frt készpénz, 12 frt irodai átalány, 20 $\frac{1}{2}$ méter tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő. Két szép szoba, egy konyha, egy kamara és egy istállóból álló lakás. Előnyben részesülnek, kik a horvát (sokác) nyelvben és a kántori teendőkből jártasak, mert szükség esetén kötelesek a kántort is helyettesíteni. Az elnökség.

1-2

Győr egyházmegye.

A **lajtapordányi (Sopronm) róm. kath. iskolánál** a segédtanítói állomásra pályázat nyitattik. Fizetés: 350 frt a község pénztárából, egy szoba és 25 frt fátalány. Tannyelv: német-magyar. A megválasztott tartozik az ismétlő oktatást vezetni és a kántori teendőben segédkezni. A zenében jártasok előnyben részesülnek. A kérvények kellőleg felszerelve az iskolaszéki elnökséghez küldendők. **Pintér János** plébános. **Koller József** főtanító.

Munkácsi görög szert. egyházmegye.

A törvényesen üresedésbe jött **bereg-bukócz-perekesznei gör. kath. vándor éneklész-tanítói állomásra**, az egyházmegyei főt. főtanfelügyelőségnek f. évi 117. számú rendelete folytán pályázat hirdettek. Ezen állomás utáni jövedelem, illetve fizetés: 173 frt 80 kr. A pályázni óhajtó éneklész-tanítók felkéretnek, hogy okmányaikkal felszerelve, f. év márczius hó 12-én alulírott esperesi hivatalban megjelenni sziveskedjenek. **Alsó-Verecke** 1896. február 22 **Halaktovics Bertalan** kerületi alesperes.

Nagyváradai egyházmegye.

A **széplaki róm. kath. anyaegyházhoz** tartozó **Baromlak-Verzár fiók községben** megüresedett magyar-tót ajkú kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: az egyházmegyei főpénztárból 253 frt 58 kr.; a hitközségtől 40 frt; 2 kath. hold 727 $\square$ öl szántóföld a háznál; 40 szekér tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő; kántorális stóla jövedelem; 2 szoba, konyka, kamara és pinczéből álló lakás. A pályázók okmányaikat f. évi márczius hó 15-ig az esperesi hivatalhoz (Szt.-Jobb Bihar-m.) küldjék. **Gahér Mihály** iskolaszéki elnök.

1-2

Pécsi egyházmegye.

A **magyar-hertelendi plébániához** tartozó **Barátur fiók község róm. kath. kántortanítói állomásra** ismételve pályázat hirdettek. Ezen állomás évi (javított) javadalma: 1. Csinos lakás, mely áll 2 padlózott szobából, 2 konyhából, kamrából, pinczéből stb. szükséges melléképületekből és konyakerből 2. Készpénz 112 frt részint alapítványokból, részint pedig a község pénztárából. 3. Van 4 drb szántóföld és 2 drb rét, mely 80 frtért mindenkor bérbeadható. 4. Ha a tanító munkáitátja a földjeit, akkor a község megszántja, a szénát és sarjot lekasálja, összegyűjti és behordja = 18 frt. Továbbá minden 3 évben minden gazda visz — a saját udvarából — a tanító földjére egy szekér trágyát = 5 frt. 5. A temető használata, mely 5 frtért adható bérbé. 6. Minden pártól 3 nyolczada tiszta buza, 50 kr. lelekpénz és 8 liter bor. Jelenleg van 55 pár = 190 frt. 7. Minden tanköteles után 1 frt = 32 frt. 8. 5 öl fa fővágva és helyszinre szállítva, melyből az iskola is fűtendő = 35 frt. 9. Stóla = 15 frt. Összesen: 492 frt. Tannyelv német magyar. Csak okleveles és kántorságban jártas egyének pályázhatnak. A kellő-n felszerelt pályázati kérvények az 1896. évi márczius hó 26-ikáig alulírott-hoz küldendők. **Kelt Magyar-Hertelenden (Baranya-m.) (posta Magyar-Szék) 1896. évi február hó 24-én. Rang Nándor** plébános, iskolaszéki elnök.

Tolna-Könyiban segédtanítói állomásra pályázat nyitattik. Fizetése egész évre 180 frt, butorozott szoba fűtéssel, élelmezés a kántortanítónál, a miért a kántorságban teljes jártassággal kell bírnia, segédkezni vagy esetleg önállóan működni hogy tudjon. Mellékes jövedelemre is számíthat. Az állomás azonnal elfoglalandó. Tannyelv a magyar. Folyamodványok az **iskolaszék** elnökségéhez címzendők. Képezde végzetek is pályázhatnak.

Szepesi egyházmegye.

Krusetniczára (Árvam) róm. kath. kántortanítói állomás hirdettek. 128 frt készpénz és 325 frt termékek utáni érték mellett márczius hó 16 ára. Kérvények az **iskolaszék**re czimezve a plébánia hivatalhoz küldendők. Személyesen megjelenők előnyben részesülnek. Az **alsó-laposi (Szepesm) kath. kntanítói állomásra**

1896. március 26-ára pályázat hirdettek. Jövedelme: lakás kerttel: 270 ft készpénz, 6 $\frac{1}{2}$ kat hold szántó-föld, minden két évben 8 pozs. mérő zabvetőmagot befoglaló földnek hasznélvezete: mindennapi és ismétlő után a 40 kr, évi 46—50 ft, 6 öl tűzifa saját használatára stóla, colleda és offertorium 46—55 ft, ostryasírásért 5 ft, harangzásért (ha magára vállalja) 10 ft és 60 kéve zab, mint halottkém kap 8—10 ft. Tanúlevy magyar-tól. Oklevéllet ellátott folyamodvány a laposi róm. kath. iskolaszékhez czimezve Palencsár János laposi esperes s tanfelügyelőhöz küldendő.

Váci egyházmegye.

Jász-Kerekegyháza (Pest megye) megüresedett róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi március 11-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: 16 hold szántóföld, melynek évi bére 50 ft; a községtől 160 ft; hitközségtől 140 ft; fidejuciatum fejében 12 ft; iskolaszéki jegyzőségért 10 ft; beiratás czimén minden iskolás gyermekről 20 kr.; stólaris jövedelm: énekes miseért 50 kr.; liberaért 50 kr.; koporsó-zentelésért 50 kr.; öreg temetésért 50.; kis temetésért 25 kr.; bucsúztatási versszakról 10—15 kr.; 2 szoba, éléskamra és konyhá-ból álló lakás és félholdas kert hasznélvezete. Ha azonban a hitközség a kántori lakást tanteremnek elfoglalná, köteles lesz a javadalmas a lakásból kiköltözni és akkor a kert élvezetén kívül 60 ft lakbért fog kapni. Pályázók az iskolaszékre czimzett kérvényeiket alulirothoz Nagy-Körösrre küldeni és március 12-én megtartandó próbára személyesen megjelenni tartoznak. Az állomás azonnal elfoglalandó. Jász Kerekegyháza 1896. február 23. Gyurinka Antal kerületi esperes.

Veszprémi egyházmegye

Somogy Karádra segédtanító kerestetik. Fizetése polgári évre 120 ft, tisztességes ételmezés, butorozott szoba fűtéssel kötelessége mindennapi és ismétlősöket tanítani. Állomás azonnal elfoglalandó. Megkeresések alulirothoz azonnal. Karád. 1896. február 24. Nemayer Karoly iskolaszéki elnök.

Szent-Péterurra (Zalam) elhalálozás folytán róm. kath. stanító kerestetik. Fizetése havonként 15 ft, ételmezés és lakás fűtéssel Boda Gyula főtanító.

1—2

Ajánlás.

En, ki 33 éves, róm. kath. nős, tót és magyar nyelvet beszélő kántori képesítéssel bíró, a kántorság összes ágában jártas egyén vagyok, önálló vagy segédnek ajánlkozom az ország bármely részében, szíves megkeresések Benyó János Závada. Nyitram. u. p. Prasitz küldendők.

Segédkántori állást keresek. Sámson György, Széchenyi Baranya-megye u. p. Bozsok. 1 2

Arjegyzéket küldök kívánatra

Pedálos-czimbalom, hegedű, fuvola, czipitera, intona, ariston, harmonika és mindenemü mechanikal zenemü

stb. hangszerek és azok kellékeiről. Kiadásomban megjelentek: Czimbalom-iskola, írta: Kuliflay Izabella, főhercegi zenetanárnő. Tartalmaz 94 dalt és számos Etüdöt, ára 3 ft 50 kr. — Czimbalmozók folyóirata, szerk. Késmárky Árpád. Előfizetés egy évre 4 ft 80 kr. Megjelenik 14 nappal egyszer, 4—6 darabban. — Magyar tilinkó iskola, írta: Késmárky A. Ára 1 ft. — Mindennemü hangszerek javítatnak.

Horváth István 6. es. és k. fensége József főherczeg udv. szállítója

Budapest, Erzsébet-körút 2 és Kerepesi-út 46. sz.

35007 **Magyar Osztály-Sorsjáték.** **7,932.000**
pénz-nyeremény **korona** összértékben.

A II. osztály húzása : **Legnagyobb nyeremény**
Márcz. 11—14-ig. **a legkisevőbb esetben**

A III. osztály húzása :
Május 12—28-ig.

II oszt. vétel-sorsjegyek árai : **Egy Millió**
40.— 20.— 4.— 2.— frt **korona.**

A II. és III. oszt. érvényes sorsj. árai :
60.— 30.— 6.— 3.— frt

Portó és nyeremény-jegyzékért külön 25 kr.
Portó és 2 nyeremény-jegyzékért külön 40 kr.

Sorsjegyeket a fenti eredeti árakon ajánl és szétküld az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Minden készpénzben levonás nélkül. **Heintze Károly BUDAPEST Szervita-tér 3.** **Minden készpénzben levonás nélkül.**

Budapest, Nyomatott Buschmann F.-nél. (Harisch-bazár.)